

Atskaite par dalību COPA/COGECA un Eiropas Komisijas
rīkotajā darba grupā:

Piens un piena produkti

5.-6.marts 2013., Brisele

Izskatāmais jautājums:

Tirgus situācija, perspektīvas un menedžments.

Rezumējums: 2012/2013.kvotas gadā līdz janvārim kopējais piena ražošanas temps ir samazinājies par -0,3%, salīdzinot ar iepriekšējo kvotas gadu. Neskatoties uz to siera un vājpiena pulvera ražošana ir pieaugusi. Piena apjoma samazinājumam par pamatu ir pagājušās sezonas sliktie laika apstākļi kopumā Eiropā, kas neļāva sagatavot pietiekami un kvalitatīvu rupjo lopbarību.

Lielbritānija – vidējā cena 34-35 € centi/kg un ražo 4-5% zem pagājušā gada līmeņa. Satraucoši ir tas, ka valsts iekšienē piena cenai ir liela svārstību amplitūda no 27centiem līdz 40 centiem.

Vācija - Piena cenas ir paaugstinājušās līdz 33,2-33,9 € centiem/kg. Arī realizācijā sieriem ir labas cenas, bet bažas rada stiprais Euro un Krievijas mainīgās veterinārās prasības siera tirdzniecībai Krievijā.

Austrija - piena cenas lēnām palielinās un 2013.gads ir atnācis ar nepilniem 35 € centiem/kg.

Čehija - cena ~33 € centi/kg un nav mainījusies kopš decembra. Kvotu nepārpildīs, augstas ir piena ražošanas izmaksas.

Slovākija - cena ~34 € centi/kg, kvotas izpilde plānojas ap 80%, augstas ir ražošanas izmaksas.

Lietuva - situāciju raksturo kā stabilu ar vidējo cenu 30 € centi/kg, ražošanas izmaksas ir ļoti tuvu piena cenai.

Ungārija - piena ražošanas apjomi ir +2% salīdzinot ar iepriekšējo gadu, janvārī cena bija 32,3 € centi/kg jeb par 1% vairāk kā decembrī.

Īrija - situācija ar cenām lēnām uzlabojas, bet vēl arvien ir tikai 31 € cents/kg, ražošana

ir 3,9% zem kvotas. Augstas ir ražošanas izmaksas.

Dānija - cena ~34,6 € centi/kg. Kritusies ir piena kvotu cena līdz 23-28 € centi/kg, kas ir uzskatāma par rekordzemu cenu..

Z-Īrija - cena 35 € centi/kg. Ar februāri beidzas piena pārdošana aukcionos, redzē kā veidosies jaunā sistēma.

Somija - piena ražošanas temps līdzīgs iepriekšējam gadam. Pagājušā gada augustā, sakarā ar augstajām ražošanas izmaksām, piena ražošanas apjomi nedaudz samazinājās, bet ne būtiski. Cena 41,3 € cent/kg, kopā ar kooperatīva piemaksām par pagājušo gadu 43 € centi/kg. Konkurences padome ir pārmetusi koop.Valio, ka veikalos tirgo pārāk lētu pienu.

Polija- ražošanas kāpums ir +4%, kvotas izpilde uz februāri 84%, iespējams, ka būs ļoti tuvu kvotas izpildei.. Vid. Cena 30 € centi/kg.

Holande - janvārī Compina pazemināja cenu uz 32,8centiem/kg, bet vidējā cena valstī ir 34,5centi/kg. Bioloģiskā piena cena ir 43 € centi/kg.. Šis varētu būt pirmais gads pēc daudziem, kad netiks izpildīta kvota. Jaunzēlandes koop.Fonterra ir uzsācis kopā ar Holandes uzņēmumiem 2 siera rūpnīcu būvi Holandē.

Itālija - piena ražošana ir palielinājusies par 0,5%, cena ir laba 38-39 € centi/kg. Pieaugušas ir ražošanas izmaksas (enerģija, kukurūza), to veicina biogāzes ražotāji.

Francija - cena ir 32 € centi/kg, piena ražošana šīnī kvotas gadā samazinās.

Spānija - piena ražošanas apjomi ir samazinājušies par ~1% un šī tendence izskatās, ka saglabāsies līdz kvotas gada beigām. Piena kvota netiks izpildīta. Vidējā cena 33,7 € cent/kg.

Portugāle - piena ražošanas temps gada sākumā bija +4%, tagad tikai +0,4%. Februārī cena 33 € centi, bet no 1.aprīļa samazināsies vēl par 1 centu/kg.

Par situāciju Latvijā izejot no pozīcijas dokumenta par kvotām un ZM cenu apkopojuma.

Tikām iepazīstināti ar EK pētījumu par piena tirgus attīstību 2012-2022. Īsumā sakot prognozes ir optimistiskas. Piena ražošanas apjoms, šajā laika posmā tiek plānots ar nepilnu 2% kāpumu katru gadu, vienīgi 2015., 2016. gadā plānojas nedaudz lielāks piena ražošanas kāpums līdz 2,5% gadā. Piena ražošanas apjomu kāpums plānojas uz govju ražības kāpinājumu, tāpēc govju skaits pat nedaudz varētu samazināties.

Papildus saražoto pienu pamatā varētu pārstrādāt sierā un vājpiena pulverī, kam plānojas labs noiets pasaules tirgos. Siera ražošanas apjomu palielinājums plānojas pat līdz +41%, vājpiena pulveriem +30%.

Izskatāmais jautājums:

KLP- diskusijas par MFF (multiannual financial framework).

Rezumējums: Mēs tikām tikai informēti par l/s budžeta virzību, pašreizējiem cipariem, samazinājumiem un palielinājumiem, par to, ka krīzes gadījumu nauda ir kopējā budžetā un krīzes gadījumā tā būs jānoņem kādiem citiem pasākumiem. Tika atgādināts, ka ieguvējas no jaunā budžeta varētu būt Baltijas valstis un Rumānija ar panākto maksājumu palielinājumu.

No mums sniegtās informācijas izriet, ka saistītie maksājumi būs katras valsts brīvprātīga izvēle, bet zaļā komponente būs obligāta.

Jaunajā periodā tiks pārskatītas intervences cenas visiem produktiem- sviestam un piena pulveriem.

Piena popularizēšanas pasākumi tiks saglabāti arī nākotnē.

Skolas piena programma tiek plānota saglabāt tikai to pilnveidojot un iespējams paplašinot.

Izskatāmais jautājums:

Darba dokumenta par piena politiku ES izskatīšana. (COPA/COGECA)

Rezumējums: Tas tika piedāvāts kā COPA/COGECA darba dokuments, kuram var sniegt papildinājumus dalībvalstis.

Galvenie punkti šajā dokumentā ir:

- tirgus menedžmenta pasākumi;
- ražošanas ierobežošanas pasākumi krīzes situācijās;
- ienākumu apdrošināšana;
- eksporta subsīdijas;
- „piena paketes” pasākumi;

-piena produktu popularizēšana, t.sk. skolas piena programma;

-ražošanas izmaksu samazināšana;

-piena ražošana kalnainos MLA apvidos ar ES atbalstu.

Šim dokumentam būtu nepieciešams apspriests piena ražotāju viedoklis, ko, lai arī ar kavēšanos, varētu nosūtīt uz COPA/COGECA.

Izskatāmais jautājums:

Informācija par „zaļo” dokumentu attiecībā uz fosfora ilgtspējīgu lietošanu.

Rezumējums: Informācijai- Briselē notiek pasaules līmeņa konference par fosfora apriti, ūdens piesārņojuma draudiem. Pārsvārā visu laiku tika runāts par slāpekļa apriti un piesārņojuma draudiem, bet fosfors ir arī cieši saistīts ar piesārņojuma draudiem, ko rada lauksaimniecība. COPA/COGECA piedalās šajā konferencē

Izskatāmais jautājums:

Augsta Līmeņa Forums par pārtikas ķēdēm, to efektivitāti.

Rezumējums: Šī foruma darbs tiks turpināts un arī paplašināts. Sagaidāms, ka tajā būs pārstāvētas visas dalībvalstis, bet samazināsies organizāciju pārstāvniecība. 31.01.13 tika publicēts apspriešanai dokuments par pārtikas un nepārtikas ķēdēm. Priekšlikumiem termiņš bija 01.03.13, bet ir vēl iespējams turpināt sniegt priekšlikumus, ja tādi ir. Šī Forumā darbam seko līdzīgi arī vairāki Eiropas Parlamenta deputāti.

Izskatāmais jautājums:

Skolas piens- nākotne?

Rezumējums: Ir izsludināta skolas piena programmas rezultātu apspriešana. COPA/COGECA gaida dalībvalstu zemnieku viedokļus un priekšlikumus. Diskusijās tiek atzīmēts, ka programmai ir sarežģīta administrēšana, bet, ka kopumā tā ir nepieciešama programma un ar paplašinātu piena produktu sortimentu. Somijā skolas piena programmā ir pilnīgi visas skolas.

No mūsu pozīcijas dokumenta komentēju, ka nepieciešams palielināt ES līdzfinansējuma daļu.

Izskatāmais jautājums:

Atbalsts trūcīgajiem- nākotne?

Rezumējums: Informācijai, ka šīs ir pēdējais gads, kad šis pasākums tiek finansēts no l/s budžeta. Turpmāk tas tiks finansēts no Eiropas sociālā fonda, tāpēc to nevarēs saistīt un tas nebūs saistīts ar intervences noliktavu produktiem.

Izskatāmais jautājums: Informācija par ES tirdzniecības sarunām ar Kanādu, Indiju, ASV, Mercosur valstīm

Rezumējums: Sarunas ar Mercosur (Centrālamerikas valstīm) pašu valstu nevienprātības dēļ nav nekur pāvirzījušās. Indija Eiropā grib tirgot rīsus, bet ES Indijā pienu un vienošanos nevar panākt. Kanāda pie mums grib tirgot brīvajā tirdzniecībā liellopu gaļu, cūkgaļu, putnu gaļu pretī solot mazus daudzumus ES piena produktiem. Lauksaimniekiem tas nav izdevīgi. Šīm sarunām seko ASV, jo attiecīgi viņi no ES prasīs vismaz 5x lielākus tirdzniecības apjomus, ka Kanādai. Līgums ar ASV arī ir sarunu procesā, bet l/s produktu tur praktiski nav.

Izskatāmais jautājums:

L/s dzīvnieku labturības pasākumu ieviešana.

Rezumējums: Jaunajā stratēģijā plānojas ne tikai labturības prasības, bet arī lauksaimnieku izglītošana šajos jautājumos. Jāseko līdzi informācijai AGRI INFO sistēmā, kur tuvākajās nedēļās vajadzētu parādīties aktuālajai informācijai, prezentācijām. 2014.gada beigās plānojas pieņemt likumu par dzīvnieku veselību un tās kontroli.

Lūgums organizācijām, pēc materiālu parādīšanās sniegt komentārus.

Kopsavilkums/ leteikumi nākamajam darbam:

Paldies, Lauku tīkla ES Birojam par organizēto DG pirms došanās uz Briseli un sagatavoto pozīcijas dokumentu. Tas ļoti palīdzēja dalībai DG Briselē.

Eksperta vārds, uzvārds

Silvija Dreijere

Paraksts

